

5.6.2024

Rahoitusvakausvirasto

Valtiovarainministeriön kannanotto vuoden 2023 tilinpäätöksestä

Valtiovarainministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen perustellun kannanottonsa Rahoitusvakausviraston vuoden 2023 tilinpäätöksestä.

Tilinpäätöskannanoton perustana ovat viraston tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, sekä siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus.

Ministeriön yleisarvio Rahoitusvakausviraston tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta on **erinomainen** (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, heikko. Rahoitusvakausvirasto on saavuttanut tulossopimuksessa vuodelle 2023 asetetut tulostavoitteet täysin.

Rahoitusvakausvirasto onnistui parantamaan edelleen viraston kyvykkyksiä ja toimintavarmuutta erilaisten kriisien hoitamiseksi. Viraston valmius sen järjestelmien käyttöönottoon ja varautuminen erilaisiin häiriötilanteisiin korostui keväällä 2023 etenkin USA:n ja Sveitsin pankkisektorilla tapahtuneiden pankkien kaatumisten johdosta sekä syksyllä 2023 merenalaiseen kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuneiden vaurioiden johdosta. Virasto on onnistunut saattamaan täyteen toimintavalmiuteen sille vuonna 2022 säädetyn uuden tehtävän, huoltovarmuustijärjestelmän, sekä testaamaan ja jatkokehittämään järjestelmää. Virastoa johti lähes koko toimintavuoden ajan vt. ylijohdaja Reima Letto, aiemman ylijohdajan Tuija Taoksen siirtyessä työskentelemään EU:n kriisinratkaisuneuvoston johdon jäsenenä ja kriisinratkaisuosaston johtajana.

Painotukset kriisinratkaisuvälineiden käytännön toteuttavuuteen, laitosten purettavuuden varmistamiseen sekä laitosten kyvykkyteen tuottaa tarvittavia tietoja kriisitilanteissa edistivät kriisinratkaisumenettelyiden käytännön toteutettavuutta. Toimintavuonna virastolla käynnistyi myös uusia vastuita keskusvastapuolten kriisinratkaisuun liittyen ja virasto valmistautui talletussuojarahaston varojen sijoitustoiminnan käynnistämiseen vuonna 2024. Viraston käyttöönottama sen oman kriisinhoitokyvykkyuden mittaamisen väline edesauttaa ministeriön näkemyksen mukaan viraston kriisinhoitokyvyn edelleen kehittämistä pitkäjänteisesti.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa olivat huomiot tilinpäätöksen liitteessä esitetyistä lioista monivuotisista vastuista sekä työajan kohdentamisen puutteista. Vuosiyhteenvedossa esiin otettuja kehittämistarpeita on mainittu kannanoton kohdissa 2 ja 3.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Viraston vaikuttavuus ja toiminnallinen tuloksellisuus ovat ministeriön näkemyksen mukaan kehittyneet johdonmukaisesti ja vakaasti. Virasto on edelleen parantanut ja syventänyt kykyään hoitaa pankkien mahdolliset kriisitilanteet. Virasto on säännöllisesti testannut omia järjestelmiään sekä enenevässä määrin laitosten kyvykkyyksiä kriisitilanteiden hallitsemisen edellyttämässä toimenpiteissä. Viraston toimissa ovat korostuneet panostukset kriisintarkaisuvälineiden käytännön toteutettavuuteen. Virasto on edelleen jatkanut tiivistä ja rakentavaa yhteistyötä kansallisten ja kansainvälisten viranomaisten kanssa ja avustanut ministeriötä merkittävästi kriisintarkaisu- ja talletussuojasääntelyyn liittyvissä lainsäädäntöhankkeissa.

Vuoden 2023 tulossopimuksessa Rahoitusvakuusvirastolle oli asetettu 4 yhteiskunnallista vaikuttavuustavoitetta ja 7 toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitetta, jotka toteutuivat täysin. Toiminnallisen tehokkuuden, tuotosten ja henkilöstövoimavarojen hallintaan liittyviä mittareita oli yhteensä 25 ja näissä tavoitteet toteutuivat täysin luvussa 1.2.1 mainittuja poikkeamia lukuun ottamatta.

1.1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Viraston toiminnan tarkoituksena on suojella veronmaksajia ja yhteiskuntaa pankkikriisien kustannuksilta ja vaikutuksilta. Virasto edistää julkisen talouden kestävyyttä minimoimalla mahdollisten pankkikriisien kustannuksia sekä ylläpitämällä uskottavaa talletussuojaa ja kriisintarkaisumekanismeja.

Näitä yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tarkentavat tavoitteet olivat viraston toimintavarmuus minkä tahansa laitoksen kriisitilanteessa minimoiden mahdollisen julkisen tuen tarve, kriisintarkaisun ja talletussuojan toimivuuden varmistaminen, huoltovarmuustilijärjestelmän toimivuuden varmistaminen ja kehittäminen sekä tehokas vaikuttaminen kriisinhoitokehikon kehitystyöhön.

Kokonaisuutena ministeriön näkemyksen mukaan virasto onnistui hyvin kaikkien näiden yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa.

1.2. Toiminnallinen tuloksellisuus

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Ministeriön näkemyksen mukaan virasto onnistui vahvistamaan todennetusti toimintavarmuuttaan kriisitilanteissa ja viraston käyttöön ottama kriisinhoitokyvyn mittaamisen väline toi havainnollistavalla tavalla esiin seikkoja, joissa kehittämistarpeita edelleen on. Tällaisia kehittämiskohteita havaittiin osin viraston ulkopuolissakin seikoissa, joihin on tärkeää pyrkiä vaikuttamaan muun muassa kansainvälisessä yhteistyössä. Viraston kuluneena vuonna toteuttama aiempaa tiheämpi talletustietojen raportointi laitoksilta tukee viraston valmiuksia kriisitilanteiden hoitamiseen.

Virasto saavutti siirtovälineiden toimeenpanon kehittämiseen, talletussuoja- ja huoltovarmuustilijärjestelmään, viranomaisyhteistyöhön ja kriisinhoitokehikon kehitystyöhön liittyvät tulostavoitteet täysin. Ministeriö katsoo, että siirtovälineiden toimeenpanon kehitystyötä tulee kuitenkin jatkaa edelleen jo tehtyjen havaintojen ja sisäisen kehitystyön pohjalta. Ministeriö näkee erityisen tärkeäksi kriisinhoitomenettelyiden toteutettavuuden kannalta, että laitosten oma kriisinhoitokyvykkyys vahvistui kuluneena vuotena tavoitteiden mukaisesti muun muassa viraston toteuttamien testausten, säännöllisen seurannan ja purettavuuden arvioiden pisteytysten avulla. Ministeriö näkee kannatettavana, että viraston toimissa lähivuosina korostuu EU:n kriisinratkaisuneuvoston tavoin laitosten järjestelmien, menettelytapojen ja kyvykkyysien testaus mahdollisiin kriisitilanteisiin varautumiseksi sekä talletussuojajärjestelmään liittyvät stressitestaukset.

1.2.1. Toiminnallinen tehokkuus

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Viraston henkilöstöresursseihin liittyvät mittarit sekä taloudellisuuden mittarit ylittivät vähäisesti tulossopimukseen kirjatusta tavoitteista. Henkilötyövuosien (tavoite 26 ja toteuma 27,2) ja henkilöstökustannusten (tavoite 2,68 ja toteuma 2,74 miljoonaa euroa) ylitys johtui kuitenkin ministeriön näkemyksen mukaan tulossopimukseen jo kirjatusta seikasta, eli Rahoitusvakausrahaston sijoitustoiminnan käynnistymisen edellyttämästä sijoitusasiantuntijoiden rekrytoinneista.

Viraston kokonaistoimintakulut ylittivät asetetun tavoitteen (tavoite 6,67 ja toteuma 7,95 miljoonaa euroa), koska huoltovarmuustilijärjestelmän perustamiskustannuksia kohdistui osin vuoden 2022 sijaan vuodelle 2023. Ministeriön näkemyksen mukaan virasto on onnistunut edistämään toiminnallista tehokkuuttaan hyvin käyttämällä hyödyksi muun muassa talletussuoja- ja huoltovarmuustilijärjestelmän synergioita.

1.2.2. Tuotokset ja laadunhallinta

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Virasto päivitti tavoitteiden mukaisesti kriisinvratkaisusuunnitelmat ja antoi kriisinvratkaisu- ja MREL-päätökset SI- ja LSI-laitoksille sekä sijoituspalveluyrityksille. Kaikkien talletussuojarahastoon kuuluvien pankkien osalta testattiin kyvykkyys toimittaa virastolle tarvittavat tallettaja- ja tilitiedot.

1.2.3. Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Koko vuoden yhteenlasketut henkilöresurssit olivat 27,2 henkilötyövuotta. Sairauserpoissaoloja oli 3 työpäivää henkilötyövuotta kohti (tavoite oli enintään 8 työpäivää), mikä vastasi aiempaa vuotta. Henkilöstön työtyytyväisyys säilyi edelleen erittäin korkealla tasolla: VMbaron kokonaisindeksi oli 4,21 (4,28 vuonna 2022) ja myös muut VMbaron tulokset säilyivät yli 4:n ja tavoitetasot saavutettiin.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Ministeriön näkemyksen mukaan raportointi antaa kattavan kuvan toteutuneesta toiminnasta ja sisältää raportoinnin kaikista tulostavoitteista. Kuitenkin Rahoitusvakuusviraston toimintakertomuksen taulukoissa, etenkin toiminnallista tuloksellisuutta (taulukko 3), henkilötyövuosia (taulukko 5), henkilöstövoimavarojen mittareita (taulukot 6–7) ja tehtävittäin eriteltyjä kustannuksia (taulukko 8) koskien oli viraston tulossopimuksen mukaiset tavoitteet kirjattu epätarkasti tai virheellisesti tavoite 2023 -sarakkeisiin. Hallinnonalan yhteisiä mittareita ja valtion yhteisten HR-tavoitteiden mittareita koskevat taulukot sisälsivät lisäksi seikkoja, joita ei tulossopimuksessa ollut asetettu viraston tavoitteiksi vuodelle 2023.

Valtiovarainministeriö kehottaa virastoa huomioimaan jatkossa, että raportoinnissa kuvataan myös tulossopimuksen mukaiset tavoitteet oikein, jotta raportoitujen toteutumien arvioiminen ja tavoitteiden saavuttamisen arvioiminen on suoritettavissa helposti. Tämä on välttämätöntä myös, jotta raportoidut toteumat antavat oikean kuvan viraston suoriutumisesta tulostavoitteisiin nähden.

Vaikka viraston kokonaistoimintakulujen sekä henkilöstöresurssien ja -kustannusten ylitykset tulossopimuksessa asetetuista tavoitteista ovat edellä luvussa 1.2.1 kuvatuin tavoin olleet perusteltuja ja osin huomioitu jo tulossopimuksessakin, tulee toimintakertomuksen taulukoissa kuvata tulossopimuksen mukaiset tavoitteet ja tarvittaessa kertoa sanallisesti erikseen poikkeaman syyt. Viraston ei tule itse muuttaa toimintakertomuksen taulukoissa tulossopimuksen tavoitelukuja.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tilintarkastuskertomuksessaan ottanut esiin työajan kohdentamisen puutteet. Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa on myös todettu, että tilinpäätöksen liitteessä 12 (valtioneuvokset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut) esitettiin 9,7 miljoonaa euroa liikaa muita monivuotisia vastuita. Lisäksi vuosiyhteenvedossa on mainittu, että vuodelle 2023 kuuluvia ICT-palveluiden kuluja on kirjattu vuodelle 2024 ja tämän takia kuluista ja taseen siirtoveloista puuttuu vuodelle 2023 kuuluvia yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö korostaa etenkin huoltovarmuustilijärjestelmän jatkokehitykseen liittyen virastoa kartoittamaan mahdollisuuksia hakea synergioita ja kustannussäästöjä hyödyntämällä mahdollisuuksien mukaan muita hallinnonalan järjestelmiä ja toimintaohjelmia.

4. Valtiovarainministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö pyrkii edelleen edistämään viraston esiin nostamia, talletuspankkien yhteenliittymien kriisintarkastusääntelyyn liittyviä lainsäädännön kehittämistarpeita sekä kansallisesti käynnissä olevan luottolaitoslainsäädännön muutoshankkeen yhteydessä että osana pankkien kriisintarkastus- ja talletussuojalainsäädännön uudelleentarkastelua EU:ssa. Ministeriö on käynnistänyt niin sanotun Daisy Chain -direktiivin täytäntöönpanon ja sen yhteydessä mahdollisesti toteuttamaan joitakin kriisintarkastusdirektiivin aiemman täytäntöönpanon korjaustoimia sekä muita sääntelyyn mahdollisesti tarvittavia muutoksia.

Elinkeinoministeri

Wille Rydman

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö, rahoitusmarkkinaosasto
Valtiokonttori, tutkiahallintoa.fi
Valtiontalouden tarkastusvirasto